

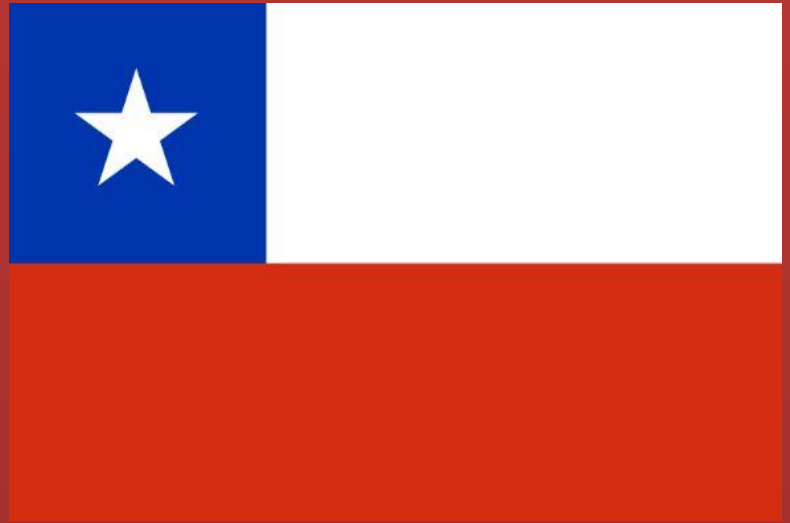

BTSO
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası

ŞİLİ EV TEKSTİL ÜRÜNLERİNE YÖNELİK PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

ARALIK 2016

BURSA
BUYURSE
TÜRKİYE
BÜYÜR

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	5
TABLO LİSTESİ	5
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
1. EV TEKSTİLİ SEKTÖRÜ	2
1.1. ÜRÜN TANIMI	2
2. TÜRKİYE’DE EV TEKSTİLİ.....	2
2.1. TÜRKİYE’NİN EV TEKSTİL İHRACATI.....	3
2.1.1. ÜRÜN İTİBARI İLE EV TEKSTİL İHRACATIMIZ	4
2.2. TÜRKİYE’NİN EV TEKSTİLİ İTHALATI	4
2.2.1. ÜLKEMİZİN EV TEKSTİLİ ÜRÜNLERİ İTHALATI	5
3. EV TEKSTİLİ DIŞ TİCARET DENGESİ.....	5
3.1. ÜLKEMİZİN YILLAR İTİBARI İLE EV TEKSTİLİ DIŞ TİCARETİ	6
4. DÜNYA EV TEKSTİLİ İHRACAT VE İTHALATI.....	7
4.1. İTHALAT	7
4.1.1. Dünya Ev Tekstili Ürünleri İthalatı	7
4.2. İHRACAT.....	8
4.2.1. Ülkeler İtibarıyla Dünya Ev Tekstili İhracatı	8
5. ŞİLİ PAZARI İLE İLGİLİ BİLGİLER.....	9
5.1. ÜLKE PROFİLİ VE GENEL EKONOMİK DURUM.....	9
6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI	10
6.1. İthalat Rejimi.....	10
6.2. Tarifeler ve Diğer Vergiler.....	11
6.3. Tarife Dışı Engeller	11
7. ŞİLİ’NİN DIŞ TİCARETİ.....	12
7.1. Dış Ticaret Göstergesi	12
8. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN GÖRÜNÜMÜ	13
8.1. İş Kurma Mevzuatı	14
8.2. Yatırımlara Sağlanan Teşvikler.....	15
8.3. Serbest Bölgeler.....	16
8.4. Kamu İhaleleri.....	17
8.5. Şirket Birleşmeleri ve Marka Satınalma.....	17
9. TÜRKİYE-ŞİLİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER.....	17
9.1. İhracat Potansiyeli Olan Başlıca Sektörler	18
9.2. İki Ülke Arasındaki Ticarete İlişkin Önemli Hususlar ve Başlıca Sorunlar	18

10.	TÜRKİYE -ŞİLİ DIŞ TİCARET DEĞERLERİ.....	19
11.	GTİP NUMARALARI VE AÇILIMLARI	20
12.	TÜRKİYE – ŞİLİ EV TEKSTİL ÜRÜNLERİ TİCARET HACMİ.....	22
13.	ŞİLİ’NİN DÜNYADAN EV TEKSTİL ÜRÜNÜ İTHALATI	23
13.1.	5407 (GTİP) SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	23
13.2.	5408 (GTİP) SUNİ FLAMENT İPLİKLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	23
13.3.	5801 (GTİP) DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TIRTIL MENSUCAT	24
13.4.	5802 (GTİP) HAVLU NEVİ BUKLELİ MENSUCAT VE TUFTEDİLMİŞ MENSUCAT	24
13.5.	5804 (GTİP) TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT-PARÇA, ŞERİT, MOTİFLER HALİNDE.....	25
13.6.	5808 (GTİP) PARÇA HALİNDE KORDONLAR, İŞLEME YAPILMAMIŞ ŞERİTÇİ EŞYASI VE BENZERİ SÜS EŞYASI	25
13.7.	5810 (GTİP) İŞLEMELER (PARÇA, ŞERİT, MOTİF HALİNDE).....	26
13.8.	6005 (GTİP) ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	26
13.9.	6006 (GTİP) DİĞER ÖRME MENSUCAT.....	27
13.10.	6301 (GTİP) BATTANİYELER, DİZ BATTANİYELERİ	27
13.11.	6302 (GTİP) YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	28
13.12.	6303 (GTİP) PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALARI	28
13.13.	6304 (GTİP) DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI.....	29
13.14.	9404 (GTİP) ŞİLTE MENSETLERİ, YATAK TAKIMI EŞYASI VB. EŞYA	29
14.	DAĞITIM KANALLARI	30
15.	SWOT ANALİZİ	33
16.	YARARLI ADRESLER	34
17.	KAYNAKÇA	35

KISALTMALAR

GTIP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu

USD: United States Dollar (Amerikan Doları)

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Ürün İtibarıyla Ev Tekstili İhracatımız (1000 USD)	4
Tablo 2: Ülkemizin Ev Tekstili Ürünleri İthalatı (1000 USD).....	5
Tablo 3: Ülkemizin Yıllar İtibarıyla Ev Tekstili Dış Ticareti (1000 USD)	6
Tablo 4: Dünya Ev Tekstili Ürünleri İthalatı (1000 USD)	7
Tablo 5: Ülkeler İtibarıyla Dünya Ev Tekstili İhracatı (İlk 20 Ülke-1000 USD)	8
Tablo 6: Dış Ticaret Göstergeleri (1000 Dolar)	12
Tablo 7: Türkiye-Şili Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar).....	19
Tablo 8: Türkiye-Şili Ev Tekstil Ürünleri Ticaret Hacmi	22
Tablo 9: 5407 (GTİP) Sentetik İplik, Monofil, Şeritlerle Dokumalar	23
Tablo 10: 5408 (GTİP) Suni Flament İpliklerden Dokunmuş Mensucat.....	23
Tablo 11: 5801 (GTİP) Dokunmuş Kadife, Pelüş ve Tırtıl Mensucat.....	24
Tablo 12: 5802 (GTİP) Havlu Nevi Bukleli Mensucat ve Tuftedilmiş Mensucat.....	24
Tablo 13: 5804 (GTİP) Tüller ve Diğer Mensucat-Parça, Şerit, Motifler Halinde	25
Tablo 14: 5808 (GTİP) Parça Halinde Kordonlar, İşleme Yapılmamış Şeritçi Eşyası ve Benzeri Süs Eşyası	25
Tablo 15: 5810 (GTİP) İşlemeler (Parça, Şerit, Motif Halinde)	26
Tablo 16: 6005 (GTİP) Çözümlü Tipi Örgülü Diğer Mensucat	26
Tablo 17: 6006 (GTİP) Diğer Örmeye Mensucat	27
Tablo 18: 6301 (GTİP) Battaniyeler, Diz Battaniyeleri	27
Tablo 19: 6302 (GTİP) Yatak Çarşafı, Masa Örtüleri, Tuvalet ve Mutfak Bezleri	28
Tablo 20: 6303 (GTİP) Perdeler ve İç Storlar, Perde ve Yatak Farbaları	28
Tablo 21: 6304 (GTİP) Diğer Mefruşat Eşyası	29
Tablo 22: 9404 (GTİP) Şilte Menşetleri, Yatak Takımı Eşyası vb. Eşya	29

YÖNETİCİ ÖZETİ

❖ Küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerine rağmen yıllardır dış ticaret fazlası veren Şili'nin 2012 ve 2013 yıllarında dış ticareti açık vermiş, ancak 2014 yılında yeniden toparlanma gerçekleşmiştir. 2015 yılında ise ülke ihracatı %17 azalırken, ithalattaki azalma %13 olarak gerçekleşmiş ve dış ticaret fazlası %92,5 düşüşle 322 milyon Dolara gerilemiştir.

❖ Türkiye ile Şili arasındaki ticaret yıllar itibarıyla incelendiğinde, söz konusu ülkeye gerçekleştirilen ihracatın 2009-13 yılları arasında düzenli olarak arttığı, 2014 yılında ihracatımızda %9,4 oranında, 2015 yılında ise %5,3 düşüş gerçekleştiği görülmektedir. 2014 yılında Şili'den ithalatımız %10,5 oranında, 2015 yılında ise %22,2 oranında azalmıştır. İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2015 yılı itibarıyla 470 milyon Dolar olup, ülkemiz aleyhindeki dış ticaret açığının aynı yıl %42,6 düşüşle yaklaşık 95 milyon Dolar düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.

❖ Şili'nin başlıca doğal kaynakları; bakır, iyot, kereste, demir cevheri, nitrat, değerli metaller ve molibdendir. Şili'nin başlıca tarım ve hayvancılık ürünleri; üzüm, elma, armut, soğan, buğday, mısır, yulaf, şeftali, sarımsak ve fasulye olmakla beraber; sığır eti, kanatlı etler, yün ve deniz ürünleri ise başlıca hayvancılık ürünleridir. Ülkenin imalat sanayisi bakır, madencilik, gıda ürünleri, balıkçılık, demir-çelik, ahşap, taşıt araçları, çimento ve tekstilden oluşmaktadır.

❖ Şili'nin 2015 yılı ihracatının %22,7'si rafine edilmiş bakırdan, %22'si ise bakır cevherlerinden oluşmaktadır. Soda ve sülfatlı odun hamuru (selüloz), işlenmemiş bakır, balık filetoları, üzüm şarabı, üzüm, dondurulmuş balık, uzunlamasına kesilmiş/biçilmiş ağaç, altın, taze meyveler, molibden cevheri ve demir cevheri ise Şili'nin ihraç ettiği diğer başlıca ürünlerdir. Tarım ve gıda ürünlerinin Şili'nin ihracatındaki payı %24,8'dir.

❖ Şili'nin 2015 yılı ithalatının %14'ünü oluşturan mineral yakıt ve yağlar (HS:27) haricinde; binek otomobilleri (%5,1), ham petrol (%4,5), telefon cihazları (%3,7), eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (%2,7), petrol gazları (%2), bilgisayar ve parçaları (%1,9), karayolu taşıtları aksamı (%1,6) ve kauçuk lastik (%1,6) gibi ürünler ithal ettiği görülmektedir.

❖ Ekonomi Bakanlığı bilgi sistemine göre 2017 yılında Şili'de ev tekstiline yönelik milli katılım destekli fuar bulunmamaktadır.

1. EV TEKSTİLİ SEKTÖRÜ

1.1. ÜRÜN TANIMI

Ev tekstili, genel olarak evleri dekore etmek amacıyla kullanılan ürünler olarak tanımlanmaktadır. Sentetik iplikler ve kumaşların yanı sıra, pamuk, keten, ipek ve yün gibi doğal ipliklerden yapılan kumaşlar da sektörün ham maddeleri arasındadır.

Bu sektör raporu kapsamına giren ürünler şu şekilde sınıflandırılmaktadır:

Döşemelik ve Perdelik Kumaş	Yatak Örtüleri
Tüller ve Dantelalar	Battaniyeler
Masa Örtüleri	Yastık, Yorgan ve Uyku Tulumları
Elişi Duvar Halıları	Diğer Mefruşat Eşyası
Perdeler ve Yatak Farbaları	Havlu ve Bornozlar
Yatak Çarşafı	Diğer Ev Tekstili Ürünleri

2. TÜRKİYE'DE EV TEKSTİLİ

Türkiye'nin ev tekstili üretimi, ihracatının yükselmesine paralel olarak artış eğilimini sürdürmektedir.

Ev tekstili üretiminin yoğunlaştığı başlıca iller; Bursa, Denizli, İstanbul, İzmir ve Uşak'tır. Bursa özellikle havlu, tül ve çarşaf üretiminin; Denizli havlu ve çarşaf üretiminin; Uşak battaniye üretiminin; İstanbul ise tül ve çarşaf üretiminin yoğun olduğu illerdir.

Ev tekstili sektöründe dünyanın önde gelen ülkelerinden olan Türkiye'de birçok firma kendi markasını oluşturmuş, buna bağlı olarak da yurtiçi ve yurtdışında mağaza zincirleri kurmaya başlamışlardır. Sektördeki üreticilerin büyük çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletmelerdir. Sektörde bazı ünlü yabancı markaların da lisanslı üretimi yapılmaktadır.

Türkiye'de ev tekstil sektörü, 2015 senesinde 3.929 Milyar Dolar'a ulaşan ihracat rakamları sektörün yüzünü güldürmüştür. Sektör, 2016 senesine ise çok iyi bir başlangıç yapmamıştır. Ev tekstiline ait 2016 yılı Ocak ayı verileri incelendiğinde 294 Milyon Dolarlık ihracat gerçekleştiği görülmektedir. Bu değer 2016 senesinin Ocak ayı verileri ile karşılaştırıldığında %10'luk bir gerilemeyi işaret etmektedir.

Ürün gruplarının tüm ev tekstili ihracatı içindeki payları incelendiğinde 2015 yılında Yatak çarşafı ve masa örtülerinin %29,2 ile en fazla ihraç edilen ürün grubu olduğu gözlenmektedir. Bu gruba %22,3 ile perdelik ve döşemelik kumaş ve %20,2 ile Tül Perde ve Tül Perdelik kumaşlar takip etmektedir. Bu üç ürün grubunun toplam ev tekstili ihracatı içindeki payı ise %71,7'tür.

2015 senesi ihracat yapılan ülkeler temel alınarak incelendiğinde ilk sıranın değişmediği ve yine Almanya'ya ait olduğu gözlenmektedir. 2015 yılında Almanya'ya yapılmış olan ihracat 502 Milyon Dolar'dır ve bu değer toplam ihracat içinde %12,77'lik bir orana karşılık gelmektedir. İkinci sırada 300 Milyon Dolar ihracat değeri ile Amerika Birleşik Devletleri, üçüncü sırada ise 257 Milyon Dolar ihracat değeri ile Rusya Federasyonu yer almaktadır.

2.1. TÜRKİYE'NİN EV TEKSTİL İHRACATI

Türkiye'de ev tekstil sektörü, 2013 senesini bir önceki yıla göre %13,5 artış göstererek 3,296 Milyar Dolar'lık ihracat ile kapatarak bir rekor kırmıştır. Ev tekstili 2014 senesinde yakaladığı ivmeyi devam ettirerek %0,92 bir artış ile 3,326 Milyar Dolarlık ihracat gerçekleştirmiş ve sektör rekorunu yenilemiştir. 2015 senesinde Türkiye'nin yakın coğrafyasında yaşanan siyasi ve ekonomik belirsizliklerden ötürü sektör ciddi bir daralma yaşamış ve yaklaşık %13,52'lik bir gerileme yaşayarak 2,874 Milyar Dolar'lık ihracat gerçekleştirmiştir. 2015 Yılında Türkiye'den gerçekleşen 13.596.319.937.-USD Tekstil ihracatının %21,14'lik kısmı Ev tekstil sektörüne aittir.

2.1.1. ÜRÜN İTİBARI İLE EV TEKSTİLİ İHRACATIMIZ

Tablo 1: Ürün İtibarıyla Ev Tekstili İhracatımız (1000 USD)

ÜRÜN ADI	2013	2014	2015	Sektör Payı
HAVLU VE BORNOZLAR (Tuvalet ve Yer bezleri Dahil)	940.819.019	941.546.492	823.310.049	29%
YATAK ÇARŞAFLARI	630.254.485	655.186.296	521.454.454	18%
DÖŞEMELİK VE PERDELİK KUMAŞ	558.184.472	580.831.968	480.898.729	17%
DİĞER EV TEKSTİL ÜRÜNLERİ	352.156.715	341.372.235	262.569.260	9%
PERDELER VE YATAK FARBELALARI	382.104.676	394.556.191	365.556.863	13%
YATAK ÖRTÜLERİ ve DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI	165.608.822	134.229.178	183.694.523	6%
TÜLLER ve DANTELALAR	93.905.229	98.431.288	87.077.835	3%
BATTANİYELER	75.829.994	75.140.040	53.452.990	2%
YASTIK YORGAN UYKU TULUMLARI	57.386.585	60.959.283	62.762.210	2%
MASA ÖRTÜLERİ	40.043.145	43.902.632	33.963.182	1%
EL İŞİ DUVAR HALISI	31.808	4.315	61.824	0,0022%
TOPLAM	3.296.324.950	3.326.159.918	2.874.801.919	100%

** Gruplara Ait G.T.İ.P numaraları TETSİAD verileri baz alınarak belirlenmiştir.

*** Rakamlar TÜİK verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Ülkemizin ev tekstili ihracatında ilk sırayı içinde tuvalet ve mutfak bezlerinin de dâhil olduğu havlu ve bornozlar almaktadır. 2014 yılında 941,5 milyon dolar olarak gerçekleşen havlu ve bornoz ihracatı 2015 yılında %12'lik azalışla yaklaşık 823,3 milyon dolara gerilemiş olup, söz konusu ürün sektör ihracatı içerisinde ise yaklaşık % 29'lık bir paya sahiptir.

Ev tekstili ihracatında ikinci sırayı yatak çarşafı almaktadır. 2014 yılında 655 milyon dolar olarak gerçekleşen yatak çarşafı ihracatı 2015 yılında yaklaşık %20,5 azalışla 521 milyon dolara gerilemiştir. 2015 yılında ev tekstili ihracatımız içindeki payı ise %18 seviyesindedir.

Ev tekstili ihracatında önemli yer tutan perdelik ve döşemelik kumaşlarda 2014 yılı ihracatımız %4 oranında artışla 580 milyon dolar, 2015 yılında ise %17'lik bir azalış ile 481 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Toplam ev tekstili ihracatımızın %17'lik bölümünü perdelik ve döşemelik kumaşlar oluşturmaktadır

2.2. TÜRKİYE'NİN EV TEKSTİLİ İTHALATI

Ülkemiz ev tekstili ithalatı, ihracatına oranla oldukça düşük bir seviyededir. Daha önceki yıllarda her sene artarak Dış Ticaret fazlası veren Sektör son 2 yılda duraklama dönemine girmesine rağmen halen Dış Ticaret fazlası vermeye devam etmektedir. Ev Tekstili 2013 yılında 443 Milyon Dolar, 2014 yılında 487 Milyon Dolar ve 2015 yılında 446 Milyon Dolar İthalat gerçekleştirerek ortalama seviyesini korumaktadır. Bununla birlikte 2013 yılında 2,8 milyar dolar düzeyinde olan dış ticaret fazlamız, 2014 yılında da aynı seyrini koruyarak yine 2,8 milyar doların üzerinde gerçekleşmiş olmasına rağmen 2015 yılında İhracatta yaşanan gerilemeden dolayı 2,4 Milyar Dolar seviyesine gerilemiştir.

2.2.1. ÜLKEMİZİN EV TEKSTİLİ ÜRÜNLERİ İTHALATI

Tablo 2: Ülkemizin Ev Tekstili Ürünleri İthalatı (1000 USD)

ÜRÜN ADI	2013	2014	2015	Sektör Payı
HAVLU VE BORNOZLAR (Tuvalet ve Yer bezleri Dahil)	30.643.393	39.472.645	35.005.929	8%
YATAK ÇARŞAFLARI	17.918.333	16.877.707	12.785.348	3%
DÖŞEMELİK VE PERDELİK KUMAŞ	35.413.564	39.090.194	34.089.500	8%
DİĞER EV TEKSTİL ÜRÜNLERİ	95.112.083	103.310.867	88.323.146	20%
PERDELER VE YATAK FARBELALARI	124.301.215	118.256.961	129.894.041	29%
YATAK ÖRTÜLERİ ve DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI	15.937.717	36.366.062	53.176.298	12%
TÜLLER ve DANTELALAR	9.949.272	12.019.214	8.381.177	2%
BATTANİYELER	7.230.673	4.257.301	4.709.037	1%
YASTIK YORGAN UYKU TULUMLARI	103.320.470	112.625.454	76.217.575	17%
MASA ÖRTÜLERİ	4.079.838	4.734.477	4.209.445	1%
EL İŞİ DUVAR HALISI	34.813	40.003	133.149	0,0298%
TOPLAM	443.941.371	487.050.885	446.924.645	100%

Kaynak: TÜİK

Ürünler bazında anılan dönemdeki ithalat değerlerimiz incelendiğinde en büyük ithalat kalemlerimiz arasında yastık, yorgan ve uyku tulumları ile perdeler ve yatak farbaları, havlu ve bornozlar yer almaktadır.

3. EV TEKSTİLİ DIŞ TİCARET DENGESİ

2016 Yılı ilk 2 aylık dönemde Türkiye ev tekstili sektörünün dış ticaret hacmi 763 Milyon Dolar'dır. Bu değerlerin 608 Milyon Dolar'lık bölümü ihracat, 155 Milyon Dolar'lık bölümü ise ithalat kaynaklıdır. Dış ticaret dengesi ise ihracat lehine 453 Milyon Dolar'dır. Türkiye yapmış olduğu ev tekstili ithalatının çok üzerinde bir ev tekstili ihracat hacmine sahiptir.

Türkiye ev tekstili ihracatı ve ithalatı birim değer bazında incelendiğinde; ihracatta en yüksek birim fiyatı 15,0 \$ ile "tüller ve dantelalar" grubuna, ithalatta ise %140,5 ile "elişi duvar halıları" grubuna aittir. Ortalama birim fiyatlar ise ihracat için 10,5\$, ithalat için ise 8,4 \$'dır.

3.1. ÜLKEMİZİN YILLAR İTİBARIYLA EV TEKSTİLİ DIŞ TİCARETİ

Tablo 3: Ülkemizin Yıllar İtibarıyla Ev Tekstili Dış Ticareti (1000 USD)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE
2001	1.541.558	66.835	1.474.724
2002	1.796.219	106.750	1.689.469
2003	2.249.393	170.110	2.079.284
2004	2.597.950	195.811	2.402.140
2005	2.849.383	253.798	2.595.585
2006	2.891.005	338.740	2.552.265
2007	3.269.912	306.222	2.963.691
2008	3.277.186	293.545	2.983.642
2009	2.498.784	246.693	2.252.091
2010	2.671.573	326.589	2.344.984
2011	2.970.817	446.226	2.524.591
2012	2.745.593	316.202	2.429.391
2013	3.108.294	369.644	2.738.650
2014	3.326.159	487.050	2.839.109
2015	2.874.801	446.924	2.427.877

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı

4. DÜNYA EV TEKSTİLİ İHRACAT VE İTHALATI

4.1. İTHALAT

Dünya ev tekstili ticareti 2014 yılında bir önceki yıla kıyasla %0,8 oranında artarak 86 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Bahse konu sektörde yapılan ticaret ürün bazında incelendiğinde perdelik ve döşemelik kumaşın ilk sırada geldiği gözlemlenmekte olup, dünya ticaretinin yaklaşık beşte birini oluşturmaktadır. Dünya ticaretinden aldıkları paylar ile perdelik ve dokumalık kumaşları; %15’lik oranları ile yatak örtüleri ve perdeler ve yatak fabreleri takip etmektedir.

Aynı dönem itibarıyla, dünya perdelik ve dokumalık kumaş ithalatında; %10,9 ile Çin, %8,8 ile Birleşik Arap Emirlikleri, %7,8 ile Vietnam ve %4,2 Endonezya gelmektedir. 2014 yılı itibarıyla, ülkeler bazında Perde ithalatı incelendiğinde; ilk sırada %12,5 ile Amerika Birleşik Devletleri, %7 ile Vietnam, %6,6 ile Çin yine Ev tekstili sektörü dünya ithalatında aynı paya sahip Yatak Örtüleri ve Diğer Mefruşat eşyası ithalatında ise %23,5 pay ile Amerika Birleşik Devletleri ilk sırada yer almaktadır, A.B.D’yi sırasıyla %9,8 ile Çin ve %7,1 ile Almanya takip etmektedir.

4.1.1. Dünya Ev Tekstili Ürünleri İthalatı

Tablo 4: Dünya Ev Tekstili Ürünleri İthalatı (1000 USD)

ÜRÜN ADI	2012	2013	2014	SEKTÖR PAYI
HAVLU VE BORNOZLAR (Tuvalet ve Yer bezleri Dahil)	10.300.544	10.597.649	11.314.818	13%
YATAK ÇARŞAFLARI	9.011.485	9.935.268	10.703.592	12%
DÖŞEMELİK VE PERDELİK KUMAŞ	15.852.629	16.641.404	17.845.343	21%
DİĞER EV TEKSTİL ÜRÜNLERİ	3.464.890	3.569.123	3.822.221	4%
PERDELER VE YATAK FARBELALARI	10.544.407	11.545.172	12.804.333	15%
YATAK ÖRTÜLERİ ve DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI	11.097.229	11.692.682	12.525.521	15%
TÜLLER ve DANTELALAR	1.482.955	1.620.004	1.775.942	2%
BATTANİYELER	3.653.151	3.832.549	4.271.453	5%
YASTIK YORGAN UYKU TULUMLARI	8.707.544	9.025.225	9.555.581	11%
MASA ÖRTÜLERİ	1.266.659	1.276.651	1.329.126	2%
EL İŞİ DUVAR HALISI	28.177	17.184	26.662	0,03%
TOPLAM	75.409.670	79.752.911	85.974.592	100%

Kaynak:TUIK

4.2. İHRACAT

Ülkeler bazında dünya ev tekstili ihracatı incelendiğinde, 2014 yılında bir önceki yıla kıyasla %4 oranında artarak 94 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiş olup, dünya sektör ihracatının yaklaşık yarısını Çin tek başına yapmıştır. Bu ülkeyi, %4,8 ile Hindistan, %4,1 ile Pakistan ve %4 ile Türkiye takip etmiştir.

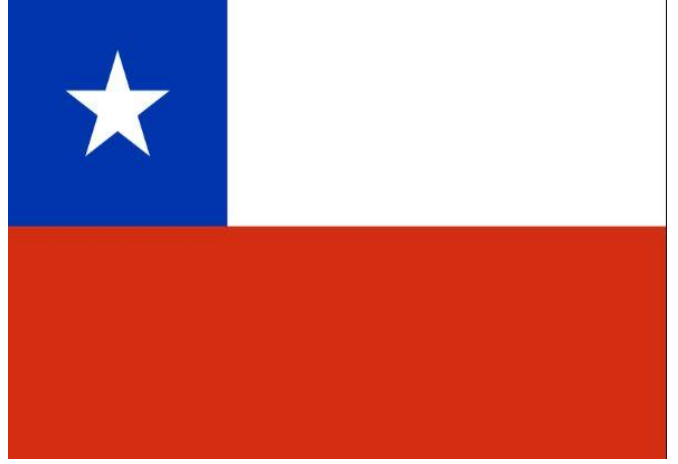
4.2.1. Ülkeler İtibarıyla Dünya Ev Tekstili İhracatı

Tablo 5: Ülkeler İtibarıyla Dünya Ev Tekstili İhracatı (İlk 20 Ülke-1000 USD)

ÜLKE	2012	2013	2014	2015
Çin	39.951.593	44.640.483	47.311.285	45.545.740
Hindistan	3.918.510	4.675.497	4.578.863	4.566.532
Pakistan	3.265.793	3.663.272	3.861.637	2015 verileri henüz netleşmemiştir
Türkiye	3.155.666	3.588.525	3.639.151	3.107.176
Güney Kore Cumhuriyeti	3.647.852	3.614.042	3.632.979	3.235.458
Taipei - Çin	3.444.159	3.448.470	3.558.255	3.564.615
Almanya	2.734.953	2.868.329	2.977.371	2.549.006
İtalya	1.851.466	1.968.643	2.116.893	1.762.522
İngiltere	1.502.597	1.584.549	1.619.098	1.625.335
Japonya	1.786.686	1.507.585	1.465.157	1.393.082
Hong Kong - Çin	1.488.878	1.496.555	1.373.868	1.333.304
İspanya	933.834	1.108.506	1.289.259	1.134.088
Belçika	1.158.271	1.283.647	1.248.895	1.090.607
Fransa	1.044.428	1.148.688	1.197.750	1.020.777
Polonya	818.411	978.522	1.104.152	1.016.797
Vietnam	867.746	995.291	952.332	2015 verileri henüz netleşmemiştir
Hollanda	760.042	810.403	897.710	686.558
Portekiz	713.481	811.521	863.499	775.528
Bangladeş	684.159	790.928	788.427	2015 verileri henüz netleşmemiştir
Endonezya	845.609	760.729	735.066	2015 verileri henüz netleşmemiştir

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı

5. ŞİLİ PAZARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

5.1. ÜLKE PROFİLİ VE GENEL EKONOMİK DURUM

Nüfus (2016 tahmin)	: 18.181,577 milyon (Worldometer, 2016)
Yüzölçümü	: 756,946 km ²
Başkent	: Santiago
Büyüme Oranı	: %3,3(IMF-2016)
Döviz Kuru	: Şili Pezosu(CLP)
Başlıca Şehirler	: Santiago, Bio Bio, Valparaiso, Los Lagos, Maule
Telefon Kodu	: +56

İsmi Aymara dilinde "dünyanın bitimi" anlamına gelen “chilli” kelimesinden gelen Şili, Güney Amerika’nın güneybatı kıyısında yer almakta olup, Atlantik ve Pasifik Okyanusları arasında stratejik bir konuma sahiptir. Arjantin ile 5.308 km, Bolivya ile 860 km ve Peru ile 171 km sınıra sahip olan ve 6.435 km kıyı uzunluğu olan Şili, kıyılarda çok yüksek olmayan dağların, orta kesimlerde verimli vadilerin, kuzeyde Atacama Çölü’nün, doğuda ise And Dağları’nın çevrelediği bir topografik yapıya sahiptir. www.mapas.mop.cladresinden Şili ile ilgili haritalara ulaşmak mümkündür.

6. DIŞ TİCARET POLİTİKASI

1989 yılından bu yana sürdürdüğü başarılı liberal politikaları ile ikili ve çok taraflı ticaret müzakerelerinde aktif rol oynayan Şili, ticaret ortaklarının hemen hemen tamamıyla Serbest Ticaret Anlaşması imzalamıştır. Şili Dışışleri Bakanlığı DIRECON verilerine göre ülke, dünya nüfusunun %64'ünü, dünya GSYİH'sinin ise %86'sını oluşturan ülkeler ile serbest ticaret yapmakta; ihracatının ve ithalatının ise %94'ünü STA imzaladığı ülkeler ile gerçekleştirmektedir. Dünyada en fazla ülke ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan ülke olan Şili'nin halihazırda Türkiye dahil 64 ülke ile 25 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüktedir.

1 Ocak 1995 tarihinde Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olan Şili, Latin Amerika Birliği'ne (*The Latin American Integration Association, The Asociación Latinoamericana de Integración, ALADI*) üye olup, MERCOSUR'un da ortak üyesi konumundadır. UNASUR'un kurucu üyesi olan Şili, 2010 yılında Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'ne (OECD) üye olmuştur. Şili'nin Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği'ne (APEC) de üyeliği mevcuttur.

Şili'nin Türkiye, Malezya, Ekvator, Kolombiya, Avustralya, Peru, Küba, Panama, Japonya, Hindistan, P-4 ülkeleri (Brunei, Yeni Zelanda, Singapur), Çin, EFTA ülkeleri (İzlanda, Lihtenştayn, Norveç, İsviçre), Güney Kore, ABD, AB, Orta Amerika (Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras), Meksika, Kanada, MERCOSUR (Arjantin, Brezilya, Paraguay, Uruguay), Venezuela, Bolivya, Tayland, Hong Kong ve Vietnam ile imzaladığı Serbest Ticaret Anlaşmaları halihazırda yürürlüktedir. Hindistan ile imzalanan STA ve Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması (TPP) onay aşamasındadır. Endonezya ile de STA müzakereleri ve Pasifik İttifakı ticaret müzakereleri ise devam etmektedir. Şili ile Türkiye arasında 2008 yılında başlayan STA müzakereleri tamamlanmış ve söz konusu Anlaşma 14 Temmuz 2009 tarihinde imzalanmış ve 1 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir

6.1. İthalat Rejimi

Şili, ürün sınıflandırmasında Harmonize Sistem kullanılmaktadır. Şili gümrüklerinde gümrük değerlemesi ürünün indirimsiz bedeli ve CIF değeri üzerinden yapılmaktadır. İkinci el eşyalara, eşyanın sıfır bedeli üzerinden ve kullanıldığı her yıl için %10 düşülerek (en fazla %70'e kadar) gümrük yetkililerince değer biçilmektedir. Konu ile ilgili detaylı bilgi Şili gümrükleri web sitesinden www.aduana.cl alınabilir.

İkinci el binek otomobillerin ve yük taşıma araçlarının Şili'ye ithalatı yasaktır. Bu durumun istisnaları, off-road araçları, ikinci el ambulanslar, zırhlı arabalar, karavan, cezaevi araçları, sokak ve otoyol temizleme araçları, çimento kamyonu, cenaze araçları ve itfaiye araçlarıdır.

Ateşli silahların ithalatı yasak olmamakla beraber, Şili'deki askeri birimlerin özel iznine tabidir. Bu ürünün ithalatı son yıllarda giderek daha sıkı kontrollere tabi turulmaktadır. İlaç, kozmetik ürünler, biyolojik ve biyokimyasal preparatların çoğunun ithalatı için Kamu Sağlığı Kurumu'na (*Instituto de Salud Pública*,) ön tescil istenmekte, ayrıca bu ürünlerin etiketleme vb. gereklilikleri de farklılık göstermektedir. Kamu ahlakı, kamu sağlığı, ulusal güvenlik ve çevre düzenlemelerine uymayan ürünlerin ithalatında özel izin alınması gerekmektedir. Bu ürünlerden bazıları; birtakım kimyasallar ve sansür gerekebilecek film, video ve TV programı gibi yayınlardır.

6.2. Tarifeler ve Diğer Vergiler

Şili'nin uyguladığı gümrük vergisi oranlarına ilişkin bilgi, Bakanlığımız web portalı Şili sayfasında yer alan “İkili Anlaşmalar” bölümünde yer alan Türkiye-Şili Serbest Ticaret Anlaşması metni incelenerek temin edilebilmektedir. İthalat prosedürlerine ve ürün standartlarına ilişkin detaylı bilgilerin ise, Avrupa Birliği Pazara Giriş Veritabanının (*Market Access Database*, <http://madb.europa.eu>) “*Exporters' Guide to Import Formalities*” bölümünden, ülke adı ve ürün GTİP'i ile arama yapılarak öğrenilmesi mümkündür.

20.269 sayılı ve 27 Haziran 2008 tarihli Kanuna göre, 18.634 sayılı ve 1987 tarihli Kanunda belirtilen sermaye malı niteliğindeki malların ithalatında ürünün menşesine bakılmaksızın %0 gümrük vergisi uygulanmaktadır. Aynı gümrük belgesi ile ithal edildiği ve değeri sermaye malının %10'unu geçmediği takdirde bu uygulama, söz konusu sermaye malının aksamı, parçaları ve yedek parçaları için de geçerlidir.

Gümrük vergilerinin haricinde, ülkeye ithal edilen lüks tüketim malları, ülkeye girişte %15 ek ithalat vergisine tabidir. Bu ürünlerden bazıları bira, nargile, elma şarabı, şarap ve şampanya; altın, platin, beyaz fildişi; mücevherat ve doğal ya da yapay değerli taşlar; kürk; karavan römorku; konserve havyar ve bunların türevleri; havai fişek, kestanefişi vb. (sanayi, madencilik ve tarımsal amaçla ithal edilenler hariç); hava veya gaz silahları ve parçaları (sualtı avcılığı hariç) ve değerli halılardır.

Üzüm likörü (*pisco*), viski ve aguardiente gibi likörlere %27 vergi uygulanmaktadır. Sigara ve puro gibi tütün mamulleri ile işlenmiş tütüne ise sırayla %61, %51 ve %57,9 vergi uygulanmaktadır. Katma Değer Vergisi, ithal ürünler ve yerli ürünler için aynı oranda (%19) uygulanmaktadır.

Alkollü içkilere uygulanan özel satış vergisi oranı alkol hacmine göre %13-27 arasında değişmektedir. Alkolsüz içecekler %13 özel satış vergisine tabi olup, bu vergi perakende satışlarda tüketicilere yansıtılamamaktadır.

Şili'de kurumlar vergisi 2014 yılında gerçekleştirilen reform ile %20'den %25'e yükseltilmiştir. Ayrıca şirketlerin karları üzerinden yaptıkları yeniden yatırımlarda uygulanan vergi indirimleri de kaldırılmıştır.

6.3. Tarife Dışı Engeller

Şili'de genel olarak ithalatın ve yabancı yatırımın önünde az sayıda engel bulunmaktadır. Yabancı şirketler yerel şirketler ile aynı oranda korunmakta ve aynı koşullarda rekabet edebilmektedir. Ticari fatura, menşe şahadetnamesi, konşimento, navlun sigortası ve paketleme listesi gibi standart belgelerin yanı sıra, tarım ürünlerinin çoğunun ve bazı sanayi ürünlerinin ithalatında sağlık sertifikası ve bitki sağlığı sertifikası gibi belgeler, özel izinler ve onaylar gerekebilmektedir. Ürünün niteliğine göre söz konusu belgeler Ulusal Sağlık Birimi'nden (*Servicio Nacional de Salud, SNS*), Tarım ve Hayvancılık Birimi'nden (*Servicio Agrícola y Ganadero, SAG*, www.sag.cl) veya Ulusal Balıkçılık Birimi'nden (*Servicio Nacional de Pesca, SERNAP*) elde edilebilmektedir.

Örneğin süt ürünleri, sığır ve tavuk eti Şili Tarım Bakanlığı tarafından gözetim uygulamalarına tabi olmaz iken, evcil hayvan mamaları ve diğer hayvansal ürünler gözetime tabidir. İşlenmiş gıda ürünleri ithalatında olay/vaka bazında değerlendirme yapılması, ürünün kamu sağlığına uygunluğunun ülkeye girişte test, izin ve spesifik etiketleme koşullarına tabi olması (İspanyolca etiket, Codex Alimentarius uygulamaları vb.) maliyeti artırıcı ve bu ürünlerle pazara girişi zorlaştıran unsurlardır.

7. ŞİLİ’NİN DIŞ TİCARETİ

Küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerine rağmen yıllardır dış ticaret fazlası veren Şili’nin 2012 ve 2013 yıllarında dış ticareti açık vermiş, ancak 2014 yılında yeniden toparlanma gerçekleşmiştir. 2015 yılında ise ülke ihracatı %17 azalırken, ithalattaki azalma %13 olarak gerçekleşmiş ve dış ticaret fazlası %92,5 düşüşle 322 milyon Dolara gerilemiştir.

7.1. Dış Ticaret Göstergesi

Tablo 6: Dış Ticaret Göstergeleri (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2001	18.745.415	16.136.155	2.609.260	34.881.570
2002	17.423.088	15.383.398	2.039.690	32.806.486
2003	21.650.906	19.264.124	2.386.782	40.915.030
2004	33.025.407	24.726.947	8.298.460	57.752.354
2005	41.972.988	32.925.508	9.047.480	74.898.496
2006	59.379.149	38.977.953	20.401.196	98.357.102
2007	68.560.429	47.585.063	20.975.366	116.145.492
2008	64.507.601	62.787.216	1.720.385	127.294.817
2009	55.458.977	42.805.465	12.653.512	98.264.442
2010	71.106.106	59.206.939	11.899.167	130.313.045
2011	81.437.589	74.693.536	6.744.053	156.131.125
2012	77.965.383	80.066.781	-2.101.398	158.032.164
2013	76.684.108	79.172.798	-2.488.690	155.856.906
2014	76.639.248	72.344.339	4.294.909	148.983.587
2015	63.360.064	63.037.576	322.488	126.397.640

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı

8. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLARIN GÖRÜNÜMÜ

Latin Amerika'nın en dışa açık ve istikrarlı ekonomilerinden biri olan Şili, yaklaşık 17,5 milyonluk nüfusu ile görece olarak küçük bir pazar görünümünde olmasına rağmen, ülkenin son yıllarda yürüttüğü dışa açılım politikalarının etkisiyle pazarda rekabet oldukça yoğundur. Şeffaf ve etkin bir devlet mekanizmasına ve yaygın dış ticaret kültürüne sahip bulunan Şili, iş yapma kolaylığı bakımından da bölge ülkeleri arasında öne çıkmaktadır.

Siyasi ve ekonomik açıdan bölgenin en istikrarlı ülkelerinden olan Şili'de yerli ve yabancı yatırımcılar arasında ayrımcılık yapılmamakta, yatırımcılara güvenilir bir yatırım ortamı sunulmaktadır. Bu durum yabancı sermayeyi oldukça artırmış olup, küresel krizlere rağmen ülkeye yabancı sermaye girişi hız kesmemiştir. Son yıllarda artan DYY girişleri, Şili'nin ekonomik büyümesinde ve gelişmesinde önemli rol oynamış; rekabetçilik, teknolojik gelişim ve bilgi birikimi de sağlamıştır.

Ekonomik Serbestlik açısından dünyada 178 ülke içinde 7. sırada (Hong Kong 1. sırada, Türkiye 70. sırada), Latin Amerika'da 1. sırada (2015 Index of Economic Freedom- Heritage Foundation&Wall Street Journal)

İş yapma kolaylığı açısından dünyada 189 ülke içinde 41. sırada (Singapur 1. sırada, Türkiye 55. sırada), Latin Amerika ülkeleri içinde 4. Sırada (Kolombiya, Peru ve Meksika'nın ardından) (Dünya Bankası - Doing Business 2015).

Rekabetçilik düzeyi açısından dünyada 144 ülke içinde 33. sırada (İsviçre 1. sırada, Türkiye 45. sırada) Latin Amerika'da 2. sırada (Porto Riko 1. sırada) (Dünya Ekonomik Forumu - Küresel Rekabet Raporu, 2014-15).

Şeffaflık açısından dünyada 174 ülke içinde 21. sırada (Danimarka 1. sırada, Türkiye 45. sırada) Latin Amerika'da 2. sırada (Barbados'un ardından) (Transparency Int.-Corruption Perceptions Index 2014).

2014 yılında doğrudan yabancı yatırım girişi açısından dünyada 11. sırada (Çin 1. sırada), Latin Amerika'da 2. sırada (Brezilya'nın ardından) (UNCTAD- World Investment Report 2015).

Şeffaf ve etkin bir devlet mekanizmasına ve yaygın dış ticaret kültürüne sahip bulunan Şili GSYİH'sinin %11'ini oluşturan doğrudan yabancı yatırımlar, ülkenin ekonomik gelişiminde önemli bir role sahiptir. Şili Merkez Bankası verilerine göre Şili 1974–2012 yılları arasında DL600 kapsamında toplam 90 milyar Dolar değerinde Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) çekmiştir. Bu süreçte AB ülkelerinin payı yaklaşık %40 olarak gerçekleşmiştir. Gerçekleşen yatırımların %24'ü Santiago ve çevresine, %14'ü Antofagasta, %9,5'i Atacama ve %4'ü Tarapacá bölgelerine yönelmiştir. Şili'nin birden fazla bölgesine yönelen yatırımlar ise çoğunlukla enerji, telekomünikasyon ve finans sektörlerindeki projelerden oluşmaktadır.

2009-13 yılları arasındaki DYY girişinin ise %17'si ABD, %15'i Hollanda, %10'u İspanya, %5'i Kanada, %4'ü Birleşik Krallık ve %4'ü Japonya kaynaklı olduğu görülmektedir. Aynı dönemde gerçekleşen yatırımların %45'i madencilik, %18'i hizmetler, %10'u elektrik doğal gaz ve su, %5'i imalat sanayi sektörlerine yönelmiştir.

8.1. İş Kurma Mevzuatı

Şili’de şirket kurma ile ilgili işlemler maliyetli veya çok zaman alıcı olmayıp, yaklaşık 1 ay sürmektedir. Doğrudan maliyet kalemleri avukatlık ücreti için yaklaşık 1.500 Dolar ve noter ücreti, ticaret sicil kaydı ve resmi gazetede yayınlama gibi masraflar için de yaklaşık 500 Dolar’dır. Şili’de şirket kurulması için yerel ortaklık şartı bulunmamaktadır. Kamuda birçok işlem online veya mektup yoluyla yapılmaktadır. Bütün anlaşmalar noter önünde imzalanmaktadır. Şili’de yaşayan ve geliri olan birinin kefil göstermeden herhangi bir yeri kiralaması ise oldukça zordur.

Şili’de şirket kurmanın ilk adımı, Şili Konsolosluğu’na Şili’de yatırım yapma niyetine ilişkin bir bildirimde bulunmaktır. Bu formda işin niteliği ve yatırım yapılacak sermaye miktarına ilişkin bilgiler bulunmalı, ayrıca Devamlı İkametgah için vize başvurusu yapılmalıdır. Bu vize ile şirketin Şili’de yerleşik olma statüsü resmileşmekte ve ülkede ticari faaliyetlerde bulunulabileceği belirtilmektedir.

Şili’de tüzel kişilik kurulması ortalama 27 gün sürmekte ve 9 farklı prosedür gerektirmektedir. Şili Merkez Bankası’na sermaye payı yatırıldıktan sonra, Ticaret Siciline kayıt (*Registro de Comercio*) ve resmi gazete (*Diario Oficial*) ilanı ve Vergi Dairesi’ne başvuru gibi işlemler yapılır

Şili kanunlarına göre ülkede değişik türlerde şirket kurulması mümkün olup, her bir şirket türü farklı hukuki uygulamalara ve vergiye tabidir. Bu şirket türleri; **anonim şirket (*sociedad anónima*)**, **kolektif şirket (*sociedad colectiva*)**, **limited şirket (*sociedad de responsabilidad limitada*)**, **komandit şirket (*sociedad en comandita*)** ve **kooperatiflerdir.**

Şili’de ortak girişim (*joint venture*) ve lisans anlaşmaları yapmak için ise; ülkedeki hukuki işlemleri ve vergi yükümlülüklerini takip edecek, kanunlara uygun şekilde kurulmuş olan yerel bir ortak ile çalışmak gerekmektedir. İdari ve ticari konularda ve kar dağıtımı gibi hususlar, ortaklar arasında yapılacak sözleşmeler ile belirlenecektir.

Şili İş Kanunu hükümlerine göre, Şili’de kurulan şirkette çalıştırılacak yabancı işçilerin sayısı, 25’ten fazla çalışana sahip şirketler için maksimum %15 ile kısıtlanmıştır. 25’ten az çalışanı bulunan şirketler ise bu hükme tabi değildir. Bu oran, işverenin Şili’de istihdam ettiği toplam çalışan sayısı üzerinden hesaplanmaktadır. Asgari çalışma yaşı 18’dir.

Şili’de son 10 yılda gerçekleşen grevlerin sayısı az olup, genellikle madencilik, sağlık, eğitim, ulaşım ve kamu hizmetleri alanlarında greve gidilmektedir. Sendika üyeliğinde gönüllülük esas olup, işgücünün yaklaşık %13’ü sendikalıdır. İşletmelerde birden fazla sendika bulunmaktadır ve yönetim sendikalarının herhangi biri ile toplu anlaşma için pazarlık yapabilmekte veya işçi grupları ile doğrudan görüşebilmektedir. Sendikalar konfederasyonlar veya ulusal düzeyde işçi merkezleri oluşturabilmekte ve uluslararası işçi federasyonlarına üye olabilmektedirler. Anlaşmalar genelde firma düzeyinde müzakere edilmekte ancak birden fazla firmayı kapsayacak şekilde de pazarlık yapılabilmektedir.

Asgari ücret, çalışma saatleri, fazla mesai, ücretli yıllık izinler ve tatiller İş Kanunu ile belirlenmektedir. Haftalık maksimum çalışma süresi Cumartesi günleri dahil 45 saat ve günlük fazla mesai 2 saattir. İşverenler herhangi bir bayram tatiline ek olarak haftada en az bir gün tatili garanti etmek zorundadır. Çalışanların yılda 15 iş günü (üst üste 21 gün) izin hakkı bulunmaktadır. Kadın çalışanlar doğumdan 42 gün önce ve sonra 180 gün izin alma hakkına sahiptir. Asgari ücret ayda 182.000 Şili Pesosu (yaklaşık 375 Dolar) civarındadır. İşten çıkarmalarda işveren gerekçelerini ortaya koyarak yasal tazminatı işçiye

ödemekle yükümlüdür. Brüt maaştan %7 oranında sağlık sigortası, %12 emeklilik sigortası ve maaşa göre %40'a varan oranda gelir vergisi kesintisi yapılmaktadır.

2007 yılında yürürlüğe giren Yeni Taşeronluk (dışarıdan kaynak kullanımı) Kanunu, Şili makamlarının ve şirketlerin farklı yorumları nedeni ile belirsizliğe yol açmış, özellikle madencilik ve ormancılık sektörlerinde daha iyi çalışma koşulları isteyen işçilerin protestolarına yol açmıştır. Kanun, dışarıdan kaynak kullanımını iki aktivite şeklinde tanımlamaktadır; taşeronluk hizmeti alımı ve dışarıdan işçi kullanımı. Taşeronluk, bir firmanın belirli bir işlemi kalıcı olarak dışardan başka bir firmadan o işlemle ilgili tüm sorumluluğun taşeronu devredilerek ve taşeronun işgücü ile karşılaması durumudur. Fakat Kanun, firmaların ana ekonomik aktivitesinin dışarıdan sağlanmasına izin vermemekte; dışarıdan “geçici” işçi kullanımını 90 gün (bazı durumlarda 180 gün) ile sınırlandırmaktadır. Kanun, “geçici” işçilerin sayısına da sınırlamalar getirmektedir.

Şili’de firmaların yarısından fazlası üretimlerini taşeronlara yaptırmakta, %20,7’si ise ana ekonomik aktivitelerini alt yüklenicilere vermektedir. OECD verilerine göre, Şili’de yoksulluğun ve gelir adaletsizliğinin önüne geçilebilmesi için istihdama ve aktif sosyal politikalara daha fazla yatırım yapması gerekmektedir.

8.2. Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Şili’de ulusal ve yabancı şirketlere ayrımcılık yapılmadığından, yabancı yatırımların sübvansede edilmesi ya da özel vergi muafiyeti sağlanması gibi uygulamalar da bulunmamaktadır. Ancak uzak/dezavantajlı coğrafi bölgelerde birtakım bölgesel teşvikler ya da bilgi teknolojileri sektöründe teşvik uygulanabilmektedir. Bu teşvikler, fizibilite çalışmalarına eş finansman programları, sanayi bölgelerinde arazi satın alma, yerel çalışan istihdamı, proje finansmanında kolaylık tanınması şeklinde olabilmektedir.

Şili’ye yabancı yatırımlar DL600 Yabancı Yatırım Statüsü kapsamında ya da Merkez Bankası tarafından yürütülen CFER (*Compendium of Foreign Exchange Regulations*) programının XIV. bölümü kapsamında değerlendirilmektedir. DL600 bünyesinde değerlendirilecek yatırımların asgari değeri nakit 5.00.000 ABD Doları ya da sabit varlıklar, teknoloji, borç sermayesi ve karın geridönüşümü durumlarında 2.500.00 ABD Doları olmalıdır. Bu tutarın altındaki ve 10.000 ABD Doları’ndan yüksek değerdeli yatırımlar ise CFER kapsamına alınmaktadır. Bu durumda Şili Devleti ile sözleşme imzalanmasına gerek bulunmamakta, yalnızca Merkez Bankası yabancı para ile yapılan bu yatırımlara izin vermektedir. Yatırımcı bir ticari banka ya da yetkili finans kurumu aracılığıyla Merkez Bankası’na bildirimde bulunmaktadır.

600 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (DL600) ile düzenlenen ve 1974 yılından bu yana uygulanan Yabancı Yatırım Statüsü’ne göre; ülkeye sermaye, maddi varlık veya diğer yatırım araçlarının girişini sağlayan yabancı yatırımcılar Şili Devleti ile Yabancı Yatırım Sözleşmesi imzalayabilmektedir. Bu sözleşme ile yatırımcılar sonradan değiştirilemeyen veya iptal edilemeyen haklara sahip olabilmektedir. Borsada işlem görme, sermaye ve kar transferi, eşit muamele ve vergi rejimi gibi konular bu sözleşmede düzenlenmektedir.

Şili Ekonomik Gelişme Ajansı (CORFO), belirli sektörlerde Santiago dışındaki eyaletlerde doğrudan yabancı yatırımları teşvik etmek amacıyla “Chile Invests” Planını uygulamaktadır. Özellikle biyoteknoloji, Ar-Ge, elektronik ve mühendislik alanlarında, madenlerin katma değer artışı sağlanarak ihracatının artırılması için çeşitli teşvikler sunulmaktadır. Plan kapsamında yenilenebilir enerji projelerindeki

yatırımlar da teşvik edilmektedir. CORFO, yenilenebilir geleneksel olmayan enerji projelerinin yatırım öncesi fizibilite çalışmalarına eş finansman programları sağlamaktadır.

Kuzeydeki Arica ve Parinacota eyaletleri ile Aysén and Magallanes bölgelerinde ve güneydeki Patagonya ismi verilen Los Lagos bölgesinin bir kısmında firmalara vergi indirimleri sağlanmaktadır .

“Şili Rekabet Planı” çerçevesinde sağlanan yatırım teşvikleri ise, halka arz edilen hisse senetleri, bonolar, yatırım fonu ve emeklilik fonu gelirlerinde kurumlar vergisi muafiyetleri içermektedir. Ayrıca Ulusal Kümelenme Programı çerçevesinde inovasyonun artırılması ve büyüme potansiyeli yüksek olan sektörlerin (hizmetler, gıda, madencilik, hobi turizmi ve tarım) güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

2002 yılında Şili Hükümeti Yatırım Platformu girişimi ile uluslararası şirketlerin Latin Amerika’daki genel merkezlerini Şili’ye çekmeyi hedeflemiştir. Bu kapsamda belirli koşulları sağlayan şirketlere birtakım vergi muafiyetleri gibi teşviklerden yararlanma imkanı sunulmuştur. Böylece yabancı yatırımcılar ile Şilili şirketler arasında şirket birleşmelerinin ve ülkeye yabancı sermaye girişinin hızlandırılması sağlanmıştır.

Şili Devleti yabancı yatırımları teşvik etmekle birlikte, ülkedeki balıkçılık şirketlerinde ve medya sektöründe yabancılar yatırım yapamamaktadır. Telekomünikasyon sektöründe böyle bir kısıtlama olmamakla birlikte, lisans alınması gerekmekte ve bu lisansların sayısı kısıtlıdır. Bunun haricinde bakır madenciliği sektöründeki projelerde Şili Bakır Komisyonu’ndan, balıkçılık sektöründe Balıkçılık Müsteşarlığı’ndan, bankacılık sektöründe Bankacılık ve Finans Kurumları Düzenleme Kurulu’ndan, sigorta ve yatırım fonu sektörlerinde ise Menkul Kıymetler ve Döviz Komisyonu’ndan izin alınması gerekmektedir. Bunların haricinde Emeklilik Fonu ve Özel Sağlık Sigortası ile ilgili düzenleme kurullarından, çevreye etkisi olabilecek projelerde ise Çevresel Değerlendirme Birimi’nden izinler gereklidir. Nükleer enerji, savunma, deniz taşımacılığı, emlak ve madencilik sektörlerinde de ulusal güvenliğe dair kısıtlamalar mevcuttur.

8.3. Serbest Bölgeler

Şili’de biri kuzey limanındaki Iquique (Bölge I) ve diğeri bir güney şehri olan Punta Arenas (Bölge XII) olmak üzere iki adet serbest bölge bulunmaktadır. Bu bölgelerde kurulu olan imalat şirketleri kurumlar vergisinden, KDV ve gümrük vergisinden muaf tutulmaktadır. Reeksport edilecek mallar vergiden muaf olmakla beraber, Şili piyasasında satılacak ürünler %19 oranında KDV’ye ve bölgeden çıkarılırken ithalat vergisine tabidir (yakın bölgelere yapılacak satışlar üzerinden CIF değerinin %0,8’i oranında alınan düşük vergiler hariç olmak üzere). Aynı istisnai hükümler Arica’da (Bölge XV) bulunan ve 2007 yılında kurulan Chacalluta ve Las Americas Sanayi Parklarındaki imalatçılar için de geçerlidir. Madencilik, balıkçılık ve finansal hizmetler gibi sektörlerde serbest bölge ayrıcalıkları uygulanmamaktadır. Serbest bölgelerde kurulu yönetim şirketleri gümrük tarifesi, KDV ve diğer ithalat vergileri, Gelir Vergisi Kanunu’nda gösterilen ilk kategori gelir vergisinden ve serbest bölgedeki faaliyetlerinde kullandıkları mal ve hizmetler üzerinden alınan KDV’den muaftırlar.

8.4. Kamu İhaleleri

İhale başvuruları yazılı şekilde ve İspanyolca dilinde yapılmalıdır. Kazanan teklifler kazananın ismi ve kontrat bedelini içerir şekilde yayınlanmaktadır. İhaleler, ihaleden en az 30 gün önce duyurulmaktadır.

Şeffaflığı artırmak, ihale sürecini güçlendirmek ve ihale masraflarını azaltmak amacı ile Mart 2000’de kurulan Şili Devleti ihale web sitesinden (www.chilecompra.cl) kamu ihalelerinin takibi mümkündür. Bu sitede askeri alımlar da dahil olmak üzere tüm ihaleler yayınlanmaktadır.

Kamu ihalelerine teklif verecek olan yerel ve yabancı şirketlerin Şili Kamu İhale Kurumu’na (*Dirección de Aprovechamiento del Estado*) kayıt yaptırmaları ve teklif bedelinin %10’u tutarında bir meblağı teknik şartname ve teslim tarihlerine uyum sağlamak amacıyla yatırımları gerekmektedir. Kamu ihalelerine katılmak isteyen firmaların Şili’deki ihale süreçlerine hakim ve bağlantıları güçlü bir yerel temsilci ile çalışmaları tavsiye edilmektedir.

8.5. Şirket Birleşmeleri ve Marka Satınalma

Şili Devleti tarafından yerli firmaların yurt dışındaki satın alma ve birleşme operasyonlarına sağlanan bir devlet desteği bulunmamaktadır. Ernst&Young tarafından Mergermarket Verlaine dayanılarak yapılan bir çalışmaya göre, değer olarak satın alma ve birleşme işlemlerinin yarıdan fazlasının perakende sektöründe olduğu; altyapı, inşaat, enerji ve madencilik sektörlerinin ise öne çıkan diğer sektörler olduğu belirtilmektedir.

9. TÜRKİYE-ŞİLİ ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER

Şili, Ekonomi Bakanlığı tarafından 2016-2017 döneminde Öncelikli Ülkelerden birisi olarak belirlenmiştir.

Türkiye ile Şili, birbirinden çok uzak coğrafyalarda yer almasına rağmen, iki ülke halkı arasında özel bir sempati vardır. 1923’te kurulan Türkiye Cumhuriyeti’ni ilk tanıyan Latin Amerika ülkesi Şili olmuştur. Bu davranış Türkiye’de, Şili ulusunun milli bağımsızlığa ve ülkeler arasındaki dostluğa verdiği değerin somut bir ifadesi olarak kabul edilmiş ve her iki ülke arasında 1926 yılında imzalanan Dostluk Anlaşması ile ikili ilişkilerin sağlam temelleri oluşturulmuştur. İki ülke arasındaki ticari ilişkiler ise 1970’li yıllarda başlamıştır.

Türkiye ile Şili arasındaki ticaret yıllar itibarıyla incelendiğinde, söz konusu ülkeye gerçekleştirilen ihracatın 2009-13 yılları arasında düzenli olarak arttığı, 2014 yılında ihracatımızda %9,4 oranında, 2015 yılında ise %5,3 düşüş gerçekleştiği görülmektedir. 2014 yılında Şili’den ithalatımız %10,5 oranında, 2015 yılında ise %22,2 oranında azalmıştır. İki ülke arasındaki ticaret hacmi 2015 yılı itibarıyla 470 milyon Dolar olup, ülkemiz aleyhindeki dış ticaret açığının aynı yıl %42,6 düşüşle yaklaşık 95 milyon Dolar düzeyinde gerçekleştiği görülmektedir.

9.1. İhracat Potansiyeli Olan Başlıca Sektörler

Güçlü rakiplerin varlığına karşın bölgenin en gelişmiş ve liberal ülkelerinden biri olan Şili ile ülkemiz arasında yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşması'nın da olumlu katkısıyla Türk ürünlerinin tanıtımına yönelik aktif bir strateji uygulanarak bu ülkeye yönelik ihraç ürünlerimizin çeşitlendirilmesi mümkündür. Ayrıca her iki ülke de, coğrafi konumları ve bölgesel ilişkileri nedeniyle kendi pazarları yanında, dahil oldukları bölgesel işbirlikleri kapsamında diğer pazarlara da giriş fırsatı sunmaktadır.

Tarım ve gıda ürünlerinden bisküvi, şekerli ve çikolatalı mamuller, zeytinyağı, zeytin, maya ve kuru kayısı; sanayi ürünlerinde ise demir/çelik çubuklar, traktörler, ısıtması elektrikle olmayan demir-çelik radyatör, jeneratörler, demir/alaşimsız çelikten profil, oto yedek parça, kauçuktan yeni dış lastikler, otomobil ve steysin vagonlar, ev tekstili, ağır iş makine ve cihazlarının aksam ve parçaları ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar Şili pazarında potansiyel arz etmektedir. Madencilik ve savunma sanayi sektörlerinde de iki ülke arasında işbirliği imkanları mevcuttur.

Değişen tüketim kalıpları çerçevesinde Şili'de büyüme potansiyeli olan sektörler; otomobil, televizyon (özellikle LCD ve plazma), kozmetik ve kişisel hijyen ürünleri, spor giyim, ev hayvanları sektörüne yönelik ürünler, geniş bant internet sistemleri ve taşınabilir PC ve akıllı cep telefonu pazarıdır. Ayrıca gerek çevresel duyarlılıklar çerçevesinde yenilenebilir enerjiye duyulan ilgi, gerekse uzun vadede tasarruf nedenleriyle hanehalkları ve işyerleri tarafından güneş enerjisine yönelik talepte de düzenli bir artış gözlenmekte olup, güneş panelleri pazarı genişlemektedir.

9.2. İki Ülke Arasındaki Ticarete İlişkin Önemli Hususlar ve Başlıca Sorunlar

İki ülkenin ürün yelpazesinin özellikle tarım ürünlerinde benzerlik göstermesi nedeniyle bu ülkeye yönelik ihraç ürünlerimizin çeşitliliğinin kısıtlı olması, coğrafi uzaklık nedeniyle işadamlarının karşılıklı ziyaretlerinin yeterince sık olmaması, Türkiye'nin pazarda yeterince tanınmaması, navlun fiyatlarının yüksekliği nedeniyle bölge ülkeleri ile rekabette ve lojistikte karşılaşılan dezavantajlar, Şili pazarında karşılaşılan başlıca sorunlardır.

10. TÜRKİYE -ŞİLİ DIŞ TİCARET DEĞERLERİ

Tablo 7: Türkiye-Şili Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2002	19.798	79.270	99.068	-59.472
2003	15.528	160.490	176.018	-144.962
2004	24.529	176.449	200.978	-151.921
2005	24.959	326.177	351.136	-301.218
2006	34.788	441.925	476.713	-407.136
2007	41.843	533.969	575.812	-492.126
2008	150.267	324.110	474.377	-173.842
2009	37.435	200.387	237.822	-162.952
2010	81.222	311.709	392.931	-230.488
2011	130.616	474.341	604.957	-343.725
2012	174.998	465.852	640.850	-290.854
2013	219.338	405.861	625.199	-186.523
2014	198.614	363.304	561.918	-164.690
2015	188.015	282.572	470.588	-94.557
2015 (Ocak-Haziran)	84.678	148.370	233.047	-63.692
2016 (Ocak-Haziran)	107.110	129.680	236.789	-22.570

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı

11. GTİP NUMARALARI VE AÇILIMLARI

5407 (GTİP) SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR

5407.10.00 Naylon veya diğer poliamidlerden veya poliesterlerden elde edilen yüksek mukavemetli ipliklerden dokunmuş mensucat:

5407.20 Şerit ve benzerlerinden dokunmuş mensucat:

5407.30.00 XI. Bölümün 9 numaralı notunda belirtilen mensucat

5407.4 Diğer dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla naylon veya diğer poliamid filamentleri içerenler):

5407.5 Diğer dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla tekstürize poliester filamentleri içerenler):

5407.6 Diğer dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla poliester filamentleri içerenler):

5407.7 Diğer dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla sentetik filamentleri içerenler):

5407.8 Diğer dokunmuş mensucat (ağırlık itibariyle % 85'den az sentetik filamentler içeren ve esas itibariyle veya sadece pamukla karışık olanlar):

5407.9 Diğer dokunmuş mensucat:

5801 (GTİP) DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TIRTİL MENSUCAT

5801.10.00.00.00 Yünden veya ince hayvan kıllarından olanlar

5801.2 Pamuktan:

5801.3 Sentetik ve suni liflerden:

5801.90 Dokumaya elverişli diğer maddelerden:

6302 (GTİP) YATAK ÇARŞAFLI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ

6302.10.00.00.00 Yatak çarşafı (örme)

6302.2 Diğer yatak çarşafı (baskılı):

6302.3 Diğer yatak çarşafı:

6302.40.00.00.00 Masa örtüleri (örme)

6302.5 Diğer masa örtüleri:

6302.60.00.00.1 Pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri (havlu mensucattan)

6302.9 Diğerleri:

6303 (GTİP) PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALARI

6303.1 Örme:

6303.9 Diğerleri:

6304 (GTİP) PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALARI

6304.1 Yatak örtüleri:

6304.9 Diğerleri:

9404 (GTİP) ŞİLTE MESNETLERİ, YATAK TAKIMI EŞYASI VB. EŞYA (ŞİLTELER, YORGANLAR, DİZ VE AYAK ÖRTÜLERİ, YASTIKLAR, PUFLAR, VB.)

9404.10.00.00.1 Somyalar

9404.2 Yataklar:

9404.30.00.00.00 Uyku tulumları

94.04.90 Diğerleri

12. TÜRKİYE – ŞİLİ EV TEKSTİL ÜRÜNLERİ TİCARET HACMI

Tablo 8: Türkiye-Şili Ev Tekstil Ürünleri Ticaret Hacmi

Ürün Kodu	Ürün Adı	Şili'nin Türkiye'den İthalatı		Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Şili'nin Dünyadan İthalatı
		2014 değerleri, bin USD	Türkiye'ye uygulanan gümrük vergi oranı	2015 değerleri, bin USD	2015 değerleri, bin USD
5407	Sentetik iplik, monofil, şeritlerle dokumalar	205	0	877,419	100,387
5408	Suni filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	17	0	72,030	526
5801	Dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucat	288	0	208,491	5,485
5802	Havlü nevi bukleli mensucat ve tuftedilmiş mensucat	0	0	11,830	788
5804	Tüller ve diğer mensucat-parça, şerit, motifler halinde	33	0	87,077	1,711
5808	Parça halinde kordonlar; işleme yapılmamış şeritçi eşyası ve benzeri süs eşyası; saçaklar, ponponlar vb. eşya	0	0	14,906	951
5810	İşlemeler (parça, şerit, motif halinde)	0	0	102,945	1,109
6005	Çözümlü tipi örgülü diğer mensucat	12	0	184,035	7,846
6006	Diğer örme mensucat	9	0	793,530	27,403
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası (örme)	6	0	164,923	70,827
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası (örme)	11	0	311,990	79,790
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	11	0	52,407	10,288
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	31	0	219,523	25,153
6301	Battaniyeler, diz battaniyeleri	66	0	53,407	66,165
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	1,363	0	1,148,383	182,314
6303	Perdeler ve iç storlar, perde ve yatak farbalaları	70	0	121,060	30,665
6304	Diğer mefruşat eşyası (94.04 pozisyonundakiler hariç)	100	0	123,270	9,828
9404	Şilte mesnetleri, yatak takımı eşyası vb eşya (şilteler, yorganlar, diz ve ayak örtüleri, yastıklar, puflar vb)	46	0	129,745	78,983

Kaynak: TRADEMAP

13.ŞİLİ’NİN DÜNYADAN EV TEKSTİL ÜRÜNÜ İTHALATI

13.1. 5407 (GTİP) SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR

Tablo 9: 5407 (GTİP) Sentetik İplik, Monofil, Şeritlerle Dokumalar

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	100,387	100	5,475	-
ÇİN	70,926	70.7	5,698	0
İSPANYA	3,882	3.9	4,990	0
BELÇİKA	3,017	3	5,388	0
PAKİSTAN	2,918	2,9	8,151	6
HİNDİSTAN	2,596	2,6	2,283	6
KORE	2,451	2,4	4,147	0
BREZİLYA	2,343	2,3	5,093	0
A.B.D.	1,991	2	8,296	0
İTALYA	1,038	1	6,291	0
JAPONYA	1,037	1	7,625	0

Kaynak:TRADEMAP

13.2. 5408 (GTİP) SUNİ FLAMENT İPLİKLERDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT

Tablo 10: 5408 (GTİP) Suni Flament İpliklerden Dokunmuş Mensucat

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	526	100	13,842	-
KORE	316	60.1	12,154	0
ÇİN	106	20.2	13,250	0
İTALYA	18	3.4	-	0
TÜRKİYE	17	3.2	17,000	0
İNGİLTERE	16	3	16,000	0
İSPANYA	11	2.1	11,000	0

Kaynak:TRADEMAP

13.3. 5801 (GTİP) DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TİRTİL MENSUCAT

Tablo 11: 5801 (GTİP) Dokunmuş Kadife, Pelüş ve Tırtıl Mensucat

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	5,485	100	5,678	-
ÇİN	3,668	66,9	4,957	0
BREZİLYA	774	14,1	5,568	0
İSPANYA	389	7,1	14,407	0
TÜRKİYE	288	5,3	6,400	0
BELÇİKA	119	2,2	17,000	0
A.B.D.	79	1,4	19,750	0
İNGİLTERE	42	0,8	42,000	0

Kaynak:TRADEMAP

13.4. 5802 (GTİP) HAVLU NEVİ BUKLELİ MENSUCAT VE TUFTEDİLMİŞ MENSUCAT

Tablo 12: 5802 (GTİP) Havlu Nevi Bukleli Mensucat ve Tuftedilmiş Mensucat

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	788	100	26,267	-
ÇİN	699	88,7	41,118	0
PERU	66	8,4	6,000	0
BREZİLYA	12	1,5	6,000	0

Kaynak:TRADEMAP

13.5. 5804 (GTİP) TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT-PARÇA, ŞERİT, MOTİFLER HALİNDE

Tablo 13: 5804 (GTİP) Tüller ve Diğer Mensucat-Parça, Şerit, Motifler Halinde

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	1,711	100	8,641	-
ÇİN	1,316	5,5	8,436	0
MEKSİKA	86	5	14,333	0
KORE	39	2,3	19,500	0,8
TÜRKİYE	33	1,9	3,000	0
PERU	32	1,9	2,462	0
HONG KONG	28	1,6	14,000	1.1

Kaynak: TRADEMAP

13.6. 5808 (GTİP) PARÇA HALİNDE KORDONLAR, İŞLEME YAPILMAMIŞ ŞERİTÇİ EŞYASI VE BENZERİ SÜS EŞYASI

Tablo 14: 5808 (GTİP) Parça Halinde Kordonlar, İşleme Yapılmamış Şeritçi Eşyası ve Benzeri Süs Eşyası

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	951	100	7,097	-
ÇİN	735	77.3	5,833	0
MEKSİKA	73	7.7	36,500	0
HİNDİSTAN	42	4.4	14,000	5.4
PERU	19	2	19,000	0

Kaynak: TRADEMAP

13.7. 5810 (GTİP) İŞLEMELER (PARÇA, ŞERİT, MOTİF HALİNDE)

Tablo 15: 5810 (GTİP) İşlemeler (Parça, Şerit, Motif Halinde)

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	1,109	100	-	0
ÇİN	961	86.7	9,707	6
TAYLAND	32	2.9	32,000	6
HİNDİSTAN	30	2.7	30.000	0
KORE	23	2.1	7,667	0
İSPANYA	18	1.6	-	0
HONG KONG	9	0.8	9,000	0

Kaynak: TRADEMAP

13.8. 6005 (GTİP) ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT

Tablo 16: 6005 (GTİP) Çözü Tipi Örgülü Diğer Mensucat

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	7,846	100	3,386	-
ÇİN	3,689	47	2,776	0
İSPANYA	1,412	18	4,614	0
PERU	1,148	14.6	3,308	0
PORTEKİZ	700	8.9	4,142	0
ALMANYA	337	4.3	3,585	0
İTALYA	140	1.8	7,000	0
İSRAİL	83	1.1	4,882	6
KORE	64	0.8	21,333	0
A.B.D.	61	0.8	30,500	0
ÇEK CUMHURİYETİ	59	0.8	3,278	0
JAPONYA	42	0.5	10,500	0

Kaynak: TRADEMAP

13.9. 6006 (GTİP) DİĞER ÖRME MENSUCAT

Tablo 17: 6006 (GTİP) Diğer Örme Mensucat

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	27,403	100	4,490	-
ÇİN	22,454	81.9	4,140	0
BELÇİKA	1,953	7.1	7,875	0
KORE	877	3.2	4,137	0.5
A.B.D.	485	1.8	7,462	0
İTALYA	205	0.7	25,625	0
PERU	192	0.7	8,348	0
ENDONEZYA	120	0.4	6,667	6
BREZİLYA	108	0.4	10,800	0

Kaynak: TRADEMAP

13.10. 6301 (GTİP) BATTANİYELER, DİZ BATTANİYELERİ

Tablo 18: 6301 (GTİP) Battaniyeler, Diz Battaniyeleri

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili’de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	66,165	100	12,181	-
ÇİN	62,043	93.8	12,252	0.3
HİNDİSTAN	969	1.5	5,506	5.9
MEKSİKA	580	0.9	24,167	0
PERU	522	0.8	32,625	0
İSPANYA	453	0.7	12,943	0
A.B.D.	346	0.5	86,500	0
İTALYA	249	0.4	13,105	0
KORE	183	0.3	12,200	0
PANAMA	160	0.2	17,778	0

Kaynak: TRADEMAP

13.11. 6302 (GTİP) YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ

Tablo 19: 6302 (GTİP) Yatak Çarşafı, Masa Örtüleri, Tuvalet ve Mutfak Bezleri

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	182,314	100	11,734	0
ÇİN	125,248	68.7	13,785	6
PAKİSTAN	27,854	15.3	8,773	5.7
HİNDİSTAN	20,599	11.3	8,069	0
TÜRKİYE	1,363	0.7	4,668	0
PORTEKİZ	834	0.5	18,955	0
A.B.D.	796	0.4	25,677	0
KORE	776	0.4	26,759	0
PERU	753	0.4	50,200	0
İSPANYA	676	0.4	16,900	0
BREZİLYA	450	0.2	9,375	0
KOLOMBİYA	283	0.2	10,107	0
MEKSİKA	261	0.1	37,286	0

Kaynak:TRADEMAP

13.12. 6303 (GTİP) PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALARI

Tablo 20: 6303 (GTİP) Perdeler ve İç Storlar, Perde ve Yatak Farbaları

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
Tüm dünya	30,665	100	7,510	0
ÇİN	27,188	88.7	7,147	0
İSPANYA	886	2.9	16,109	0
A.B.D.	805	2.6	40,250	0
HİNDİSTAN	740	2.4	9,250	5.9
PAKİSTAN	246	0.8	8,200	6
PANAMA	174	0.6	8,700	0

Kaynak:TRADEMAP

13.13. 6304 (GTİP) DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI

Tablo 21: 6304 (GTİP) Diğer Mefruşat Eşyası

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	9,828	100	8,245	0
ÇİN	7,404	75.3	7,827	0
HİNDİSTAN	643	6.5	9,742	5.7
A.B.D.	395	4	56,429	0
PORTEKİZ	319	3.2	11,319	0
PAKİSTAN	290	3	7,436	6
DOMİNİK CUMHURİYETİ	228	2.3	6,909	6

Kaynak: TRADEMAP

13.14. 9404 (GTİP) ŞİLTE MENSETLERİ, YATAK TAKIMI EŞYASI VB. EŞYA

Tablo 22: 9404 (GTİP) Şilte Mensetleri, Yatak Takımı Eşyası vb. Eşya

İhracatçı	Ticaret oranı		Birim değeri (USD)	Şili'de uygulanan vergi oranı (%)
	İthalat değeri 2015 (bin USD)	Şili ithalatındaki oranı (%)		
TÜM DÜNYA	78,983	100	6,920	0
ÇİN	67,471	85,4	6,687	0
BREZİLYA	2,847	3.6	9,184	0
HİNDİSTAN	2,297	2.9	7,606	5.2
FRANSA	1,208	1.5	9,221	0
A.B.D.	1,109	1.5	10,085	0
PAKİSTAN	620	0.8	6,458	6
ARJANTİN	411	0.5	6,850	0
PERU	371	0.5	6,397	0
KORE	250	0.3	8,065	0
İTALYA	248	0.3	13,053	0

Kaynak: TRADEMAP

14. DAĞITIM KANALLARI

Şili’de bir bağlı kuruluş ya da şube açmak, Şili pazarına girmek isteyen ihracatçılar için önemli bir başarı unsurudur. Yurt dışında yasal olarak kurulmuş herhangi bir şirket Şili’de kendi adı altında yetkilendirilmiş bir şube (*agencia*) kurabilir. Özellikle pazara yeni girecek ihracatçılar için başka bir pratik ve daha çok tercih edilen pazara giriş stratejisi ise alıcılara erişimi iyi olan ve teknik uzmanlığa sahip bir acente ya da temsilci atamaktır. Küçük ya da orta ölçekli şirketler Şili pazarına genellikle bir acente, distribütör ya da toptancı ile girmeyi tercih etmektedir. Şili’de neredeyse tüm firmaların merkez ofisleri Santiago’dadır. Büyük firmaların Iquique ve Punta Arenas serbest ticaret bölgeleri de dahil olmak üzere ülkenin diğer bölgelerinde şubeleri bulunmaktadır. Acente/temsilci komisyonları ürüne göre değişmekle birlikte, %5–10 arasındadır.

Şili, iş dünyasındaki ilişkilerin başarı için anahtar durumda olduğu, görece olarak küçük bir pazardır. Hizmetler sektöründe; özellikle bankacılık/finans ve telekomünikasyon sektörlerinde genellikle doğrudan pazarlama kullanılmaktadır. Katalog ile ve internet üzerinden satışlar Şili pazarında yaygın yöntemler olmamakla birlikte; orta ve üst gelir düzeyindekiler, gençler ve interneti yakından takip eden profesyoneller bu yöntemleri giderek daha fazla kullanmaktadır.

Geleneksel Şili tüketicileri, kataloglardan bakarak satın almaktan ziyade genellikle mağazaları gezmeyi tercih etmektedir. Tüketiciler satış sonrası hizmetleri sağlayacak ve herhangi bir problem çıkması durumunda başvurabilecekleri bir mağazadan satın almayı tercih etmektedir. Kredi kartı kullanımı yaygın olmamakla birlikte giderek artmaktadır.

Şili’ye ithal edilen mallar için en önemli giriş noktaları limanlardır. İhracatın %97’si, ithalatın ise %59’u başta San Antonio ve Valparasio limanları olmak üzere limanlar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Geriye kalan ticaret ise havayolu, karayolu ve demiryolu (özellikle Arjantin, Brezilya ve Bolivya’dan) aracılığıyla yapılmaktadır. Malların ülke içinde giriş noktasından nihai varış noktalarına dağıtımında karayolu ve demiryolu kullanılmaktadır. Şili’nin demiryolu ağı çok geniş olmayıp, demiryollarının modernleştirilmesi planlanmaktadır. Ülkenin lojistik altyapısı modernize edilmiş, çok sayıda dağıtım merkezi ve depo (özellikle çok katlı mağazalar, süpermarket zincirleri ve dağıtım şirketleri gibi büyük perakendeciler tarafından) inşa edilmiştir. Kurye ve taşımacılık şirketleri ülke çapında etkin bir biçimde faaliyet göstermektedir.

Tüketim Piyasası, Tüketici Tercihleri ve Tüketim Harcamaları

Şili’de kadınların çalışma hayatına katılımında önemli artış vardır (yaklaşık %40). 1960’larda bir kadın ortalama 5 çocuk sahibi olurken, bu sayı günümüzde 2’ye gerilemiştir. Çocuk ölüm oranları sürekli gerilemekte ve ortalama yaşam beklentisi artmaktadır. Orta sınıf genişleyerek güçlenmekte, yoksulluk azalmaktadır. Nüfus giderek daha fazla büyük şehirlerde yoğunlaşmakta, eğitim görülen yıl sayısı ve özel üniversitelerin sayısı artmakta, banka müşterilerinin sayısı ile kredi kullanım oranları yükselmektedir. Dış turizm yoluyla da Şili dünyada giderek daha fazla tanınmaktadır.

Güvenliğin giderek artan bir sorun haline gelmesi ailelerin eğlence alışkanlıklarını değiştirmekte, bir yandan evlerin güvenlik önlemleri artırılırken, diğer yandan çocukların boş zamanlarını evlerinde geçirmeleri için daha fazla bilgisayar, büyük ekran televizyon vs. satın alınmaktadır. Teknolojiye adaptasyon ve erişim çok hızlıdır. Cep telefonu, cep bilgisayarı kullanımı ve internet erişimi çok yaygındır. Nüfusun % 48’i internetten alışveriş yapmaktadır.

Şehirleşme ve zenginleşmeye paralel olarak ihtiyaçlar hiyerarşisinin üst basamaklarında yer alan ruhsal ve bedensel gelişime ilişkin tüketim kalıpları (spa, yoga, dekorasyon, plastik cerrahi, spor, kozmetik) giderek önem kazanmaktadır. Çevre bilinci ve sosyal sorumluluklar tüketim alışkanlıklarını ve marka tercihlerini giderek daha fazla etkilemektedir. Tüketici hakları konusunda genel bir bilinçlilik söz konusudur. Tüketicilerin %82'si haksızlığa uğradığında şikayetçi olmakta, %62'si haksızlığa yol açan firmayla iş yapmaya son vererek cezalandırma yoluna gitmektedir. Kamu otoritesine iletilen her üç şikayetten ikisi tüketici lehine sonuçlanmaktadır.

Ürünün niteliğine göre değişmekle beraber, genel olarak fiyat Şili pazarında rekabetin anahtarıdır. Özellikle tüketici elektroniği, ev aletleri ve otomobil gibi ürün gruplarında Tayvan, Çin, Hindistan ve Güney Kore menşeli düşük fiyatlı ürünler, Avrupa ya da Kuzey Amerika menşeli yüksek fiyatlı ürünlere kıyasla daha fazla tercih edilmektedir. İleri teknoloji ürünleri veya ağır makinelerde ise fiyat ayırt edici bir faktör değildir. Fiyatın yanı sıra kalite, dayanıklılık, teknoloji, müşteri desteği ve satış sonrası hizmetler de satın alma kararlarını etkileyen önemli unsurlardır.

Tüketici hizmetleri, pazara girişte ve tutunmada birçok ürün için başarının temelidir. Teknik eğitim ya da satış sonrası teknik destek gerektiren ürünler için, yerel bir firma ile çalışmak önemlidir. Nitekim Şili toplumunda bağların kuvvetli olması nedeniyle, firma itibarı kısa bir sürede kazanılabilmekte veya kaybedilebilmektedir.

2014 yılı itibarıyla kişi başı özel tüketim harcamaları 9.191 ABD Doları civarında olup, 2015 yılı için beklenen artış reel olarak %1,9'dur. Tüketim harcamalarının dağılımına bakıldığında; gıda ve alkolsüz içecekler, ev eşyaları ve hizmetler, sağlık hizmetleri ve ürünleri, hazır giyim ve ayakkabı, konut, lojistik, telekomünikasyon, eğitim, oteller ve yiyecek-içecek tedariki, tatil ve eğlence, alkollü içecekler ve tütün harcamaları öne çıkmaktadır.

Reklam, Promosyon ve Satış Teknikleri

Televizyon, radyo, gazete ve dergi reklamları, Şili pazarında satışları artırmak için kullanılan başlıca yöntemlerdir. Çoğu Şili Reklam Ajansları Birliği'ne (ACHAP, www.achap.cl) kayıtlı olarak çalışan özel reklam ajansları, reklamcılık işini yürüten başlıca kuruluşlardır. Reklam harcamalarının %44'ü kablolu TV, %25'i gazeteler, %9'u reklam panoları/posterler, %7'si radyo kanalları, %2'si dergiler, %6'sı kablo TV, %10'u internet ve %0,3'ü filmler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Radyo, Şili'de en yaygın kitle iletişim aracıdır. Ülke genelinde yaklaşık 800 radyo istasyonu bulunmaktadır. Ulusal Radyo Birliği verilerine göre (*The National Radio Association, ARCHI*) ülkede 179 AM ve 614 FM istasyonu; Santiago'da ise 24 AM ve 32 FM istasyonu bulunmaktadır. Şili nüfusunun %93'ünün radyo dinlediği, bu oranın başkent Santiago'da %97 düzeyinde olduğu belirtilmektedir. Radio Cooperativa (93.3), Radio Duna, (89.7), Radio Bio Bio (99.7), Radio ADN (91.7) ve Radio Agricultura (92.1) en çok dinlenen radyo istasyonlarıdır.

Şili'de ulusal ve yerel düzeyde yaklaşık 50 çeşit gazete mevcut olup, bunların 9'u Santiago'da basılmaktadır. El Mercurio ve La Tercera, Şili'nin en fazla tiraja sahip gazeteleri iken, haftada bir yayımlanan Qué Pasa, iki haftada bir yayınlanan El Periodista, Ercilla, La Cuarta ve Pulso ülkenin en fazla tiraja sahip dergileridir. Santiago'da basılan ekonomi ve finans gazeteleri El Diario ve Estrategia, tabloidler Las Ultimas Noticias, La Cuarta, La Segunda, Publimetro ve La Hora'dır. Ayda bir yayımlanan Capital, AméricaEconomía, Poder ve Gestión ise ülkenin en fazla okunan iş dergilerindendir.

Şili’de internet satışlarının değerinin 1,5 milyar Dolar’ı aştığı tahmin edilmektedir. Bu büyümede, e-ticaretin dinamizminin ve mobil telefon kullanımındaki artışın etkili olduğu tahmin edilmektedir.

Fiyatlandırma

Şili’de fiyatlandırma CIF bedeli üzerinden ve karmaşık olmayan bir şekilde yapılır (maliyet artı genellikle sabit olan gemiden depoya harcamalar). Tüketim malları için, doğrudan satışta brüt kar oranı genellikle %30–50 arasında, bir dağıtım zinciri var olduğunda ise ithalatçı/dağıtıcı ve perakendecinin her biri için %20–30 arasındadır. Geniş kitlelere sunulan ürünler için nihai fiyat, Asya ve Brezilya menşeli ürünlerle rekabet edebilir düzeyde olmalıdır. Yüksek fiyatlı ürünler için niş pazarlara yönelik özel fiyatlandırma yapılmalıdır. Daha özelleşmiş ürünler, genelde %5–10 arasında kar alan distribütörler ya da komisyon karşılığı çalışan acenteler tarafından satılmaktadır.

Şili’de Katma Değer Vergisi (İspanyolca’da “IVA”) 1 Ekim 2003’ten bu yana %19’dur. Gümrük vergileri ve KDV ithalatçı tarafından ödenmektedir. İstisnai olarak, kamu kuruluşları bu vergileri ödememekte, ayrıca bazı lüks mallara daha yüksek ithalat vergisi uygulanmaktadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Şili’ye ithal edilen birçok ürün, ortak etiketleme şartlarına tabidir. Etiketler İspanyolca dilinde düzenlenmeli ve metrik ölçüler kullanılmalıdır. Tüketim mallarının etiketi üzerinde ürünün menşei belirtilmeli, ambalajlı ürünlerde ürünün kalitesi, saflığı, içerik bilgileri ve net ağırlığı/ölçüleri açık bir şekilde gösterilmelidir. Konserve gıda, ayakkabı, gıda ürünleri, elektrikli makineler, likit ya da sıkıştırılmış doğal gaz ekipmanları (LNG ve CNG), plastik, şarap ve diğer alkollü içecekler, tekstil ve hazır giyim, buğday unu, deterjan ve tarımda kullanılan böcek ilaçları gibi ürünler için spesifik düzenlemeler mevcuttur.

Şili’ye ithal edilen konserve edilmiş ya da paketlenmiş gıda ürünleri için ürünün içeriğini, içerdiği katkı maddelerini, üretim ve son kullanma tarihini, üreticinin ya da ithalatçının ismini gösteren İspanyolca etiket düzenlenmesi; ayrıca net ağırlık/ölçü ve içerik ile ilgili bilgilerin metrik ölçüler ile gösterilmesi gerekmektedir. Bu şartları sağlamayan ürünler ithal edilse bile, gerekli işlemlerin nihai tüketiciye satışa sunulmadan önce sağlanması şart koşulmaktadır.

15. SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

- Vasıflı iş gücüne sahip olması
- Mali destek tedariği sağlaması
- Tecrübeli işletme politikasının uygulanması
- Yüksek karlılık ve hasılat oranına saip olması

ZAYIF YÖNLER

- Düşük İş Verimi
- Gelecek borçlanma oranının fazla olması
- Küçük ölçekli işletmeler
- Maliyet yapısının zayıf olması
- Rekabetçi pazar
- Yüksek kredi faizleri
- Uluslararası markaların yoksunluğu

FIRSATLAR

- Gelir seviyesinde sabit artış göstermesi
- Yeni yatırımlara açık olması
- Risk sermayesi
- Talep fazlalığı
- Yatırım için yeni bir pazar olması

TEHDİTLER

- Büyüyen rekabet ve daha düşük kazançlılık
- Nakit akışı
- Dışarıdan gelen iş riskleri
- Dengesiz bir ekonomiye sahip olması
- Hükümet düzenlemeleri
- Politik risk taşıması

16. YARARLI ADRESLER

T.C. SANTIAGO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Adres: Monsenor Sotero Sanz 55/71 Providencia, Santiago - Chile

Telefon: +56 222318952/+56-2-22321100

Faks: +56-2-22317762

E-posta: embajada.santiago@mfa.gov.tr

Çalışma Saatleri: Pazartesi - Cuma (10:00 -17:00)

SANTIAGO TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Ticaret Müşaviri: Elçin Edis

Adres: Alfredo Barros Errazuriz

1954 of 1204 Providencia, Santiago-CHILE

Tel : 00 56 2 / 2470 90 09

Fax : 00 56 2 / 2378 94 42

E-Posta : santiago@ekonomi.gov.tr

17. KAYNAKÇA

- 1- TETSİAD – www.tetsiad.org
- 2- TÜİK-www.tuik.gov.tr
- 3- TRADEMAP-www.trademap.org
- 4- T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI- www.ekonomi.gov.tr
- 5- WORLDOMETERS- www.worldometers.info
- 6- T.C.DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI- www.mfa.gov.tr
- 7- SWOT ANALYSIS- www.swotanalysis24.com